

1005 (Klap) le: (35) 112

Titkári beszámoló a Színház- és Filmművészeti Szövetség
közgyűléséről.

Tisztelt Közgyűlés! Kedves Elvtársak!

Másfél év telt el azóta, hogy Szövetségünk a többi művészeti Szövetséggel egyidőben megalakult. Népi demokráciánk gazdasági és politikai győzelei tették lehetővé és egyuttal szükségessé, azt a kulturális politikai győzelmet, hogy a színház és film legkiválóbb dolgozóinak szövetségbe tömörültek azaz a célkitűzéssel, hogy művészetük fejlesztésének közös ügyét megvitassák, a színház és film dolgozóinak összeségét a szocialista realista művészet célkitűzései felé vezessék. Alakuló közgyűlésünkön, 1949 végén kijelöltük feladatainkat is: a színház és film dolgozóinak szakmai-iskolai kifejlesztését, nyílt vitákat az egyes alkotások felett a pártos művészet győzelelméért; a Szovjetunió és a népi demokráciák színház és filmművészeti eredményeinek és módszereinek népszerűsítését, haladó hagyományainak feltárását stb.

1./ Szövetségünk másféléves élete eredményeinek és hiányosságainak leméréését, csak akkor végezhetjük el jól, helyes arányokban, ha beágyazunk hazánk egész életének, ezen belül kulturális életének fejlődésébe, sőt a nemzetközi helyzet másféléves fejlődésébe. Nem kívánom részletesen elemzni, csak emlékeztetni szeretném a t. Közgyűlést azokra a hatalmas változásokra, amelyek a világon, hazánkban, kulturális életünk frontján és ezen belül a mi színházi és filmtestületünkben 1949 össze óta végbementek.

Békek és az egész emberiség gyűlöletes ellenségei: az amerikai imperialisták és csatlós ebeik, Titó, Idi-Amin és a többiek még jobban leleplezték magukat. A koreai háború kirobbantása, ártatlan gyermekek és anyák totális elpusztítása, kulturális rombadöntése, a fegyveresüneti tárgyalások arcátlan félrevezése, bemutatja ezeknek a "szabadságot hozó" uraknak igazi arcát "emberi egyenlőséget" amellyel a világ békehozó népeire a halál és pusztulás egyenlőségét akarják

2/.

rákényszeríteni. Fegyverkezési hárszájukat, háborus halandjaikat szolgálatják "művészetükkel" is. Az utolsó másfél évben az imperialista "művészek" "művészet" még jobban babincosította teljes érettségét a posztuláéra. A népek gyűlöletétől elvakult, háborus uszító filmjeik és darabjaik, vagy az amerikai életforma szépségét; a gengsztervilágot, a szadisták gyilkosok vonzó életét, a patológiát promogáló "alkotások" egyaránt kiérdemlik mindnyájunk méltó megvetését.

Ugyanakkor eszelt a másfél év alatt megsokszorozódott a békétábr ereje. A Szovjetunió Bizinte békévégyát újabb embermilliók ismerték fel és egész világban, a kapitalista és a gyarmati országokban is -; a Szovjetunió imponáns és következtető béképolitikáját mind újabb embermilliók tetteikkel követik.

A Szovjetunióban folyó gigantikus építkezések, a kommunizmus építkezései a világ népeit meggyőzték a Szovjetunió békés céljairól. A Szovjetunióban való bizalom és hitet még fokozta az elmúlt másfél évben az a sok külpolitikai tett / a külügyminiszterek konferenciája, a koreai fegyverkezési tárgyalásokra való felhívás, az amerikai kongresszusnál adott vilámsz, a San-Franciskoi értekezleten a részvétel, a békekiallítás gyűjtés hatalmas támogatása és a nap mint nap megnyilvánuló ember egybe tett /, amelyek a szovjet népi Sztaálin tanítására, a béke megvédésének ügyéért vágnak és végez.

A szovjet film és színházművészet a béke ügyéért, a népek barátságáért vívott harcok hatalmas fegyvere. A szovjet film és színház az elmúlt másfél év alatt még erősebben építette a szovjet népi célkitűzéseit, a szovjet állam politikáját. A Szovjetunió Bolsevik Pártjának 1946-os ideológiai határozatai, amelyek a film és a színház területén hozott, még mélyebben behatoltak a szovjet művészek munkájába; tökéletesítették szociál-pszichológiai felkészültségüket az élet valószínű és alapos ismeretével alkotásukat. Ebben az időszakban olyan

filmeket teremtettek, mint a "Berlin eleste", Muszkovskij "Távol Moszkvától" "Vidám válás", "Donyeci Bányások" "Az aranyosillag lovagjai"- Ezek a filmek egyrészt elnyerték a világ haladó közvéleményének egyöntetű csodálatát, másrészt példaképpül szolgálnak az összes demokratikus művészek számára munkájukban. A szovjet színházművészet nagy gyakorlati sikerein kívül, Sztaniszlavszkij Őrügyének feldolgoásával és a Sztaniszlavszkij-rendszer mélyebb gyakorlati el-sajátításáért folytatott elméleti vitájával nemcsak a szovjet színházművészetet emeli soha nem látott magaslatra, hanem segíti az összes demokratikus művészeket a szocialista realizmus alkotómódszereinek elsajátításában.

A szovjet film és színház példamutató ereje tükröződik a népi demokratikus országok művészi fejlődésében. Népi hagyományaikra támaszkodva magas esztétikai, forradalmi romantikájú filmek sorát alkották a közel múltban a hatalmas Kína és a szabadságáért küzdő Korea. A többi népi demokratikus országok színház és filmművészete szintén nagyarányú fejlődésen ment keresztül és segítette a békétábraréseit.

A kapitalista országokban élő demokratikus művészek helyzete az elmúlt években még nehezebbé vált. Az alkotás anyagi feltételeinek teljes hiánya és a nyílt cenzúra és az üldözöttség ellenére erőszakkal alkotásaink imperialistaellenes, éles kritikai beállítottsága. Példá az olasz filmek járnak elől, de Sica filmrendezővel az élen. A haladó népi mozgalomra támaszkodó színház megteremtésén pedig Amerikában olyan kiváló békeharcos írót fűvészek, mint Howard Fast.

2./ A magyar színház és filmművészet helyzete az elmúlt években.

Szűnik a fellemlt öt éves terv megvalósításának lázas munkájában él. A szocializmus alapjainak lerakása népkök valamennyi becsületes dolgozóját megmozgatta, mind nagyobb tömegekben születtek a munkások városban és falun. ~~Éltékben és munkájában egyaránt~~ 1953. március 13.

110

tott alkotótehetség bontakozik ki népünkben. Katalmas politikai és gazdasági eredményeink mellé kezd felárkítani kulturális életünk is. Film és színházművészetünk fejlődését nagy eredményeit Pártunk II. kongresszusán kiemelte Rákosi elvtárs; Révai elvtárs beszámolójában részletesen elemeste eredményeinket.

Az elmúlt másfél év alatt színház és filmművészetünkben a nyílt ellenséges irányzatokat felszámoltuk. Egész művészetszadalmunk elismeri a szovjet színház és film élenjáró szerepét és elítéli az imperializmus ellenséges eszméiségű, formalista, dekadens "művészetét." Sok új filmet és színdarabot alkotunk, melyek népünk harcait tükrözik és segítik. A Ludas Matyi, Különösségség, Talpalatnyi Föld, Kis Estelin, Becsület és dicőség, Gyarmat a föld alatt, a Hétköznapiok hősei, Mélyszántás, Aranyosillag, Az élet hidja, Gál Anna diadala, Becsület és a többiek már népünk szolgálatában készültek. Ártékük nagy, mert uttörő alkotások: nagy még akkor is, ha egyikük-másikuk a kidolgozatlanúság és a szemérmesség bizonyos hibáiban szenved.

Ezeket a filmeket és darabokat nagy művészi alkotások tessék emlígetnünk, ami alátámasztja Révai elvtárs kijelentését, "hogy művészeink a nép felé fordultak, vagy kezdének a nép felé fordulni." Színházeink és rendezőink az elmúlt másfél évben sokat fejlődtek a pártos ábrázolás és szakmai tökéletesítés tekintetében. Számos új művésztehetség nőtt ki ezalatt az idő alatt, számos nagy tehetség tovább mélyítette művészetét. Az 1950-ben és 1951-ben kiosztott Kossuth-díjak, a Népművelésügyi Minisztérium díjai és érdemművész címe és az egyéb kitüntetések jelzik népünk, Pártunk elismerését eredményes művészi munkáik felé.

Az utolsó hónapokban különösen sok segítséget kapott színház

és filmművészetünk további fejlődésére. Elsősorban Pártunk II. kongresszusától irányítottát területünk fejlesztésére: a kulturaforrádalom végrehajtásában való még aktívabb részvétel, a kulturális egységfront megteremtésével, a területen uralkodó klikkszellem nyílt, elvi bírálatokban való felzárkoltásával. Mien az uton Pártunk politikáját állandóan és hűségesen követve, szakmai tudásunkat mélyítve kell előrevinnünk művészetünket.

A II. Kongresszus határozatának szellemében kapott Szövetségünk bírálattal a Párttól, amely hozzásegített minket ahhoz, hogy a kommunista aktívát megalkotjuk, a területen a klikkszellem felzárkoltását megkezdjük és a kulturális egységfront elvi alapjára a Szövetség átszervezését, valamint az egész színház és filmterület egészéges vérkeringését megindítsuk. A Szövetség vezetőségét, Major elvtársat és engem ért bírálattal talált a szövetségi kereteken, egész színházi és filméletünket megdöbbentőre, az alábbi 50v5 bírálattal megindították, már az új kérdések sorát hátra felzárkolt és biztos kiindulópontját képezi a kritika-inkritika kifejlődésének, - a klikkszellem csírájában való megfojtásának.

Hogy segítséget jelentett területünk számára az I. R. kongresszus, ahol Révai és Horváth elvtársak felzárkoltási utasítások a mi művészetünk számára is. A reaktívus elleni harc nemcsak drámaírónak és forgatókönyvíróknak a küzdelem; leginkább küzdelem a rendezőknek és színészeknek a színház beállítások, azután az ünnepség, a pártos állásfoglalás hiánya, a hűségese ut keresése színházban megviláguló jelenségével szemben.

A legutolsó hónapokban újabb határozat fejlődési tervet adott nyílt segítséget kapott területünk:

Filmművészetünk több hónapig fremetett a parti szervezetünk hűségese segítséget a nagy szovjet filmrendező és teoretikus

Fudovkin elvtárs személyében. Fudovkin elvtárs közvetlen gyakorlati tanácsai, munkamódszer átadása egészen biztosan már következő filmjeink minőségében lemárhatók lesznek. Előadása, elméleti hosszásóllása egész filméletünket / és nem kevésbé színházi életünket/ mozgásba hozták, művészeink Fudovhin elvtárs megállapításait idézik /a híres "füst és tűz" példa / és az ő pártos szellemében szállnak síkora az iróóalmibb forgatókönyvért, az elmélyültebb rendezői és művészi munkáért - és ami mindennek az alapja és az élet megismeréséért, mint a jó művészi alkotás alapfeltételeléért.

Színházi életünk a vidéki hét megrendezésével és a színházak átszervezésével, jobban mondva fejlesztésével kapott új erőt Pártunktól, államunktól.

Először fordult elő hazánk történetében, hogy az összes vidéki színházak egyszerre bemutatkozhattak Budapesten. A hét lefolyása és az azt követő szövetségi vita ki agasló ünnepe volt az államosított színházi életünknek, fényes győzelme Pártunk bülc kulturpolitikájának, amely a vidéki színészeket felemeli, alábecsült szerepét megszünteti, áldozatkész, hősiel munkáját jutalmazza.

A másik nagy eseménye színházi életünknek az évadvégi fejlesztés. Pártunk felfedte a budapesti színházi élet gyengéit, rámutatott a fejlődés akadályára: a Nemzeti színház és a kis színházak közötti helytelen erőesz erőelosztásra. Hogy ez megszünhessen és a színházi életünkben egészséges művészi verseny kialakulhasson, átfemálta a budapesti színházi élet areulatát. Az új színház és tárulatbecsúts és Madách színház és a Konvéd színház létrejöttével egyrészt megszünteti a Nemzeti színház monopolisztikus helyzetét és általános nívóemelkedést eredményez; másrészt az új nagy színházak létrehozásával megszűnteti a filagyr szereposztási és egyzetelési nehézségeit / kettős szereposztás a színházban / és így egyttel filmjeink művészi színvonalt is emeli.

Azt mondhatják egyesek: kőszben megszűnt két színház, hol itt a fejlesztés? A válaszuk az: nem látnak tovább az országban. Valóban megszűnt a Belyárosi és a Vidám színház. A Belyárosi színház hivatását betöltötte: a mai magyar darabokért való harc, am már minden színházunk ügye / nem úgy mint az államosítás előtt, sőt a Nemzeti vezetőség hibájából egy évig még az államosítás után sem volt kellőképpen az. / A Vidám színház profilját nem tudta kialakítani, ha minden színházunk feladatul kapja a vigjáték, szatíra megteremtését, - reméljük könnyebben megoldjuk ezt a nem könnyű feladatot. Viszont a 2 kis színház helyett létrejött a 110 művészt foglalkoztató Honvéd Színház, a 72 művészt foglalkoztató Madách színház, a kb. 110 művészt foglalkoztató Falu színház / A Madách színház helyén /és bejött a művészet perifériájából a körutról a Kamara Variete és Vidám Színpad néven új sztrád feladatokat old meg.

Ma talán ^{sokan} még/nem is látják elég nagyok színházi életünknek azt a hatalmas fordulót. A művészi fejlődés eredményeit hamarosan bizonyítani fogják nekünk a színházak. De hadd beszéljek egy közzelfogható eredményről. Az alaptársulatok bővítésével és a megátszemélyzet állandó szerződésével / és az új vidéki színház megteremtésével / színész került szerződésbe. A meghallgatásukon több tehetségre bukkantunk. Ez egyáltalán nagy lépés volt az u.n. színészszakmánküliség végleges felszámolására is. /

Ez a rövid áttekintés koránt sem vetette fel film és színházművészetünk fejlődésének másfél éves eredményeit. De távlatból és a legszembevetőbb fejlődési pontok megmutatásával jelezni kívánta azt a hatalmas változást, ami ezalatt az idő alatt területünkön végbement.

124

2/ Vizsgáljuk meg a szövetség munkáját!

Ha Szövetségünk munkáját egész életünk fejlődésébe beegyeztetésük, akkor válik csak egészen világossá, milyen hatalmas a feladatok Szövetségünknek. Minké, fogunk tekinteni eredményeinkre és mások, hibáinkra, ha így vizsgáljuk meg munkánkat. Eredményeinkből sokkal többet tanulhatunk eredményeink és a bűnbűntető erőfeszítéseink, hibáinkra sokkal sokkal nagyobb felismeréssel kell nézünk. Nemcsak a Szövetség vezetőknek, hanem a közgyűlésben megjelent kártyásoknak, de az összes színház és filológusoknak kötelességük, hogy teljes tudásukkal, felismeréssel segítsenek feladatunk Szövetségünk eddigi munkájának hibáit és szokat megmutatni, mind nagyobb részt vállaljanak a Szövetség leendő eredményeiből. Közgyűlésünk csak első állomás legyen a színházak. Dolgozni kellünk, kezdünk teretünk ezzel, hogy ezt a munkát segítsék, a Szövetségben és a színházi életben felfedett megismerésük Major-Kovácsi kikiáltást véglegesen feladva mi segítünk az ezen leendő munkáján kívül erővel oldjuk meg kártya művészetünk csak ezt problémáját.

Tisztelt Közgyűlés! Kérdejük meg, hogy ezután várjuk Szövetségünk eddigi munkájának leértékelését. Munkái évek munkájának 3 nagyvonalú periódusra osztották:

1/ Megalakulástól az 1936. szeptemberben tartott I. Nemzeti konferenciáig. Ha előtt az idő alatt a Szövetség az alapítás munkájával küzdött. Ezenkívül megjegyzendő, hogy az a munka a munkák eredményeinek részét képezte. Mind valahán az eredmények, viták, szokat tartottunk, mind a közgyűlésben megbeszéltek jó eredményeket értek el, a művészi munkák és a közélet megismerés terén. Ennek a periódusnak a végén a Szövetségünk életében jelentős események konferenciák zárják le.

2/ Az I. színházi konferenciától az év végeig tartó munkák

birálatáig. Erre a periódusra a majdnem teljes leállás jellemző. Rendszeretlenül és kapkodva összeállított /kévés száma/viták, a vezetőségi ülések hiánya 4 hónapig, anarchia és deszorganizáció - ezek a tünetek. Ezért az 4. évi kérésért a felelősség teljes egészében engem terhel, - aki ebben a periódusban, minthogy Major elvtárs nem volt itthon, "egyedül" vezettem a Szövetség ügyeit. Ez a felelőtlenség, amely részben ési túlterheltségen, de elsősorban saját rossz hozzáállásomból fakadt a múlt év végén, lejáratta a Szövetség tekintélyét, azt séhivatallá tette a művészi dolgozók szemében. Én magam, csak a Párt kritikája után kezdtem rádőbbenni ennek a nagy felelőtlenségnek súlyos következményeire: az ellenség trükk és látta hasznát annak, hogy a mi Szövetségünk hallgatott, nem dolgozott, lejáratta magát - ennyivel is több ideje lett a autogóásra, savarokban halászásra, az én hibámból az ellenséges ideológia burkolt terejstására.

3./-ik periódus a Párt bírálata a mai közgyűlésig tart.

Ez a periódus a szövetségi munka újjáéledésének, a Szövetség átszervezésének jegyében folyt. Elsősorban megalkult a kommunista aktív és aktív vezetőség és megkezdte munkáját mind a régi hibák felszámolására / Major elvtárs és az én munkám bírálataival / mind az új feladatok megoldására. Az eluból jövő kezdeményezések, a vidéki két magas színvonalu lebonyóltás, a sejtóvita, közgyűlésünk előkészítése már mind a kommunista aktív és vezetés segítők munkájának eredménye.

Ha mázfél éves munkánk megnyilvánulását szembevesszük, a következő képet kapjuk: az elnökségi és vezetőségi üléseket nem beleszámítva, a Szövetségnek 164 különféle rendezvénye volt. Részletesebben:

a./ Általános jellegű rendezvényei a következők voltak:

Egész napos konferencia	2
Gyűlések	4
Fogadások	13
Szakmai előadások	40
Arbátok, viták	34
Kiállítás	1
Klubnapok	4

b./ Szakszabványi ülések, értekezletek:

Szakszabványi ülések	25
értekezletek, bizottsági ülések	31

A rendezvények tárgyukat tekintve, a következő képet mutatják:

Egésznapos konferenciák: /2/ Az egyik 1950. szept. 15-16, az I. Színházi konferencia, amely Major Tamás, Gellért Endre és Horvai István referátumai alapján színhásaink, drámairodalmaink, kritikánk és színésznevelésünk kérdéseit vitatta meg. A másik 1951. július 7-8-9. Vidéki Színházi Konferencia, amely a 6 vidéki színház pesti bemutató előadását és az alatt színházi munkáját értékelte, egy színhásért főnapos vita keretében. A vitavezetők és előadók: Gáspár Margit, Both Béla, Horvai István, Major Tamás, Dearon Endre, Szendrő Ferenc, voltak.

Gyűlések /4/ Több alkalommal békegyűlést tartottunk a többi Műv. Szervezetekkel közösen. Pártunk II. kongresszusáról beszámoló gyűlést tartottunk.

A fogadások /14/ előadással, beszélgetéssel voltak egybekötve. Nagyobb részt a kulturális kapcsolatok intézésével, vagy az MEZT-vel közösen rendezték.

A legjelentősebb találkozások szívet vendégeinkkel voltak. Radovhinnal több alkalommal, Obracsoval, Szimonovval, Oranyeszovával. Rajtuk kívül népi demokratikus színházi és filmküldöttségekkel /román, cseh, lengyel stb. / valamint George Sadonellal volt fogadással egybekötött találkozások /Ezekről jegyzőkönyvet vezetünk./

Szakmai előadások: /40/ Ebből 20 színházi előadás, 17 filmelőadás, 3 rádióelőadás. Meg kell említeni, hogy a szakmai előadások többségére nem a szakma dolgozói jártak el.

Ankétok, viták: /34/ Jelentősebb filmviták: Szabóné, Dalolva szép az éjszaka /Radovhin elvtárs részvételével/ "A Világ ifjúsága" /Oranyeszov részvételével/ stb. Jelentősebb filmankétok: "A furgatökönyv felépítése,"

127

"Színháztárs és rendezés kérdései filmjeinkben" - Jelentősebb színházi viták: "Ellenségek", "Hét Órák hívei", "3 új magyar darab" "Legény a talpán", "Tandé bátya konyhája" Ljebov Jarovája" stb. voltak.

Egy színházszervezési kiállítás tartottunk / 1950.II.19-III.10 / amelyen legjobb díszlet és jelmeztervezőink / Oláh Gusztáv, Fülöp Zoltán, Varga Miklós, Péteri Koltán, Márk Iváncsik, Magyar József, K. Béla István stb./ állítottak ki: A kiállítást, amely első volt a felszabadulás után, élénk érdeklődés kísérte.

Klubnapok /4/A múlt évben néhány esti műsoros klubnapot rendeztünk nagy érdeklődéssel. Széles körű bírálatok meredek kritikák és jó kezdeményezés.

A Szakszövetségi Alapszabályok /24/ A legtöbb alkalommal a dramaturg-kritikus szakszövetség által szervez /10/ mely 1950. tavaszán kezdeményezett XIX. színházi drámai megrendezéseket feltérképezte. A munka egy idő múlva a Szövetség vezetőségének hírájánál abbamaradt.

Artszakalatai, bizottsági alapszabályok /31/ Ezekben az alapszabályokban dolgoztak a Szövetség vezetősége által 1951. tavaszán kidolgozott bizottságok. A vidéki bizottság /Járton L. vezetésével/ itt közölte az első "vidéki lelet" kezdeményezését szervezett a vidéki színházakhoz.

A Patrónus bizottság segítette az országos kulturaversenyeket művészekkel, a Népszínházak Bizottsága színi segítséggel. A Szemesi bizottság eredménytelenséget szenvedett a Szemesi bizottság-körök vezetésének megszervezésében, az színi tevékenységben túl nem jutott.

Városi színházszervezési bizottságok tartottunk a Szövetségben 1951 elején. Az első előkészítés és szervezési kérdésekben.

A színházi szakszövetségi viták jegyzékével a színházakhoz, eljuttattuk és egyidejűleg a tevékenységben résztvettük.

A színházi és filmvilágunk s. folyóiratunk 1950. októberében megindult és megjelenés 11. évében /1961. augusztus /.

A Szövetség munkájának eredményei és bírálat
A szövetségi munkájának bírálati bizottságunk körében az a feladat

az a megrendő tevékenység az elkövetett munkában a színházi és filmvilágunk folyóiratunkban
SZÍNHÁZOS ÉS FILMIS ÉRTÉKELÉS

Ha munkánk eredményeit vizsgáljuk, kétségtaglanul találunk nem is kis eredményeket.

1./ Az első, látványlag nem nagy, de fontos eredmény az, hogy a Szövetség létezik, fejlődik. A múltfél év minden munkatés ellenére kiteremtte a Szövetség helyes szervezeti formáit / amelyek alapjai a jelenlegi átszervezésnek /; egy sor gyakorlati tapasztalatot szereztünk éppen a hibák feltérzése kapcsán. A színházi és filmképzővel szembe nem tudja, hogy mi a Szövetség / bár még a közgyűlés-előkészítő gyűléseken is sokan tették fel a kérdést, hogy mi a Szövetség ? / és felismerte fontosságát. Tehát az első eredmény : megvan a feltétele a jó munkának.

2./ Múltfél év alatt két jelentős elméleti konferenciát tartottunk. A tavalyi első színházi konferencia legnagyobb értéke : magában az elmélet iránti érdeklődés felkeltésében rejlett. Ezen túlmenően több fontos elvi kérdést felvetett, vita tárgyává tett és tisztázott / pl. "Kettős költészetű mű", kritika kérdése, színjátszásunk helytelen irányai: Üstökösöség, naturalizmus, Üsmotogatók stb. / hárc a burzsoá befolyás ellen: Márkovyi, Apáti önkritikája, Gyárfás darabjának bírálata stb. / A konferencia legnagyobb hibája az volt, hogy nem szólt ki eléggé a színházi munkára a gyakorlat / elsősorban a szövetség hibájából / nem vitte tovább az elméleti vita eredményeit. Másik hibája volt, hogy aránylag keveset foglalkozott a színházi alkotás konkrét kérdéseivel, holott a színházesek elsősorban ezt várták a konferenciától.

Köbői a szempontból viszont hatalmas haladást jelentett a Vidéki Két alkalomról rendezett 3 napos konferenciánk. Egy-egy gyakorlati kérdés kapcsán / előadás, színházi játék, bírálatok / vetődött fel az elméleti kérdések. Szorodóig tartó a pihenő vidéki színészeinknél az elméleti érdeklődés, a tanulmánygyakorlatoknál nagy. És meg kell mondani, hogy vidéki kollégáink sokmal erősebben vetették fel egy sor

elméleti kérdést /ellenőrzésként, humor és realizmus stb. / bátrabban vitakontak, bíráltak és szólaltak fel, mint bármilyen alkalommal pesti kollegáik. Ez egyrészt úrvendétes jelenég vidéki színészetünk egésszéges fejlődése szempontjából, másrészt igen elgondolkodtató pesti színészeknél az elmélettel mesterségükkel való foglalkozást gyakran elnyomja a sok színháson kívüli elfoglaltság / sok esetben külön pénzügyeseti lehetőség / plusz az, hogy színhásunk belső szelleme nem olyan felkészült, mint a vidékieké / ehhez erősen hozzájárulnak Major elvtársakkal hibáink elkövetései. - A Vidéki Hét nagy eredménye az is, hogy gyakorlati utóhatás rendkívül gyümölcsöző. Vidéki színészeink önbizalma megnőtt és ezzel együtt tudásvágyuk is. A hét konkrét következménye / nem alapos információk alapján / Gellért Endre vendégrendezése Bapovvárott, ugyenott Major Teodó vendéjátékát /Tartuffe/ és a Lilienfi előadás kijevítése a közönségtől társulatnál. Ezek csak részletpéldák, a vidéki tartások biztos sokkal bővebben be tudnak számolni a Vidéki Hét utólagos gyümölcsöző hatásából.

3./ A Szövetség eredményei között tartoznak egyes jól sikerült szellemi viták, amelyek segítettek a kritikai szellem kialakulását és hasonló segítségét jelentették a további munkában. Kiemelkedő vita volt a "Pálolva sző, az élet" vitája, amelyen Fedovkin elvtárs felszólalt és nagy segítséget adott egész film- és színházi életünknek. - Az egyes bizottságok létrehozása és főleg a Vidéki Bizottság jó működése eredményünk. - Jelentős lépés volt a folyóirat megindítása is. Ha a "Folyóirattal" foglalkozni fog alaposabban a Szövetség vezetősége / eddig teljesen magára hagyta / és tegyék hozzá olvasó köröskéket is - tehát ha bírálatot lép minden lehetőség megvan arra, hogy hatékony hivatást és hírvé, érdekes munkáknak válják. Nagy segítséget jelent mindvégig jönnék a Pártokhoz Szövetségek Östályával küzdelem szervezését "Színházi Társulatok

130

tó," amely a szovjet színművészet eredményeit is ismerteti, szovjet cikkek válogatása magyarul./Hasonlóan átalakul színház és filmképek-
tárává. /

A felsorolt eredmények nem jelentik egészében, a Szövetség
jó munkáját. A Párttól kapott bírálat is hangsúlyozta, hogy a Szövet-
ség csak részfeladatokat oldott meg és nem is mindig a legfontosabbakat.
Ez világosan kitűnik eredményeink felsorolásánál is. Legfontosabb fel-
adatunkat: a művészi kövételény megteremtését, művészeink szakmai -
politikai nevelését, elvi kérdések rendszeres kidolgozását nem oldot-
tuk meg.

Készülök meg, kik voltak legnagyobb fogyatékségeink ?

134

A hiányosságok okai.

1./ Első oka a klikk-módszer, amellyel Major elvtárs és én a Szövetséget vezetjük és amely tulajdonképpen csak egy része volt a színházi élet egészében megnyilvánuló klikkszellemnek. Múltán vetettük fel a terület dolgozóit, hogy Szövetség, Póskola, Nemzeti, sőt Miniszterium - mindenütt Major és Horvai! Ha ma már ténylegesen bizonyos fokig tiltakozunk az ilyen sokfelé ágazó munka ellen, - a munkát végső fokon mégis elvállaltuk és ami a legfontosabb másokkal nem osztottuk meg. Trófiás panasz-kódással hívtuk magunkat az "5 Betyesárnak" - idetartozott Gellért Endre is. / Máté Gy. Górcsú tüköréből./, de azért kicsit büszkédk is voltunk rá, hogy éppen mi vagyunk az "5 Betyesár" - mi vagyunk a mindenütt nélkülözhetetlen vezetők.

Mi valójában nem törekedtünk arra, hogy klikket alkossunk, egymás érdekeit védjük, szűk csoport kesében tartjuk meg a hatalmat. De a munkamódszereink, amely a nélkülözhetetlenség érzéséből, az ültettségéből fakadt, - az hogy csak egymás véleménye érdekelt bennünket és eléggé formálisan hallgattuk meg, illetve tettük magunkévá egy egyszerűbb színházi halandó észrevételeit, - elszakított bennünket a művészi dolgozók széles tömegétől, nem hallottuk igazi hangját, véleményüket. Így tarthatta fenn magát a még kárpátaljai időkben művészvilágunkban ittmaradt auttorok és platyka, amelytől mi sem voltunk mentesek. Bár Major elvtárs igen erősen támogatja azokat, az általa meg nem nevezett művészeket, akik az eszpresszóban platykáznak, de nem sokkal súlyosabb hiba-e az, ha magyar színházi élet egyik igen feladós vezetője, a vendéglős asztal mellett mond véleményét, általa nem is látott előadásokról, színészi munkáról.

A klikk - amelyet ma már Major elvtárral együtt világosan látunk, hogy létezik - székhelye a Nemzeti színház igazgatói tisztség / néha a színház lévi nyilvántartó tisztség / volt, itt vitattuk meg előre a Szövetség munkatervét, a Póskola rendezői tanszak kérdéseit és a színház

volt szakmai, rendezési problémáinkat egyaránt. Ezekben a beszégetésben alakult ki később véleményünk így sok kérdésben: emberrelél, előadásokról, alakításokról, előszerben ezek hibáiról. Ezzel ezek asszisztent amútt az iroda négy fala között kialakított véleményt vittük há magunkkal és megváltoztatatlanságra.

Es a klikksellenbél, nélkülözhetetlenség árából, mások hibáinak felmutatásából álló egésszegtelen és lesárt asszisztent, majd vezetői mód "Szakmai" alapja a szakmai arisztokrácia volt. A szakmai arisztokrácia első és legnyilvánvalóbb megjelenési formája a kérdéskérdésnél, a kérdés kiválogatásnál, az új kérdések beállításánál tnik fel. A Szövetség rossz munkája a rossz kérdéseknek eredménye. Elméleti felkészültségének kisebb volta, esetleges emberi gyengeség, vagy régebbi nem eléggé baros kiállása miatt senki sem volt "elég jó," az egyes munkák elvégzésére. Így a munkák elvégzésnél maradtak "kérdés-hiány" miatt, vagy "tulterheltségél" kifolyólag. A szakmai arisztokrácia volt a győzere ennek a bizalmatlanságnak, amely előszerben Major elvtársban fejlődött ki saját maganevalte kérdéssel szemben is. /A bizalmatlanság egy ártendő, hogy nagyobb, knállé feladatot rábírnai nem mert. / De ez a bizalmatlanság az én uttkés Színházebeli munkámban is kifejeződött, amikor a gyermekbűbők szerepeire állandóan vendégsszínészekben gondolkodtam, a társulat fiatal leánytagjaiban nem volt meg a bizalom. Ezt a helyzetet kérdéspolitikát az élet átfelte meg Sebők Margit Vágya alakításával. De ez a bizalmatlanság ugyanakkor melegégye volt az elégedetlenségnek, amelyben a jogos keveredett a jogtalansággal. Ezek kérdések országainak felismerése és ezt erőtűs bizalom lehet tiszta köpet elvéteni álettek bármely területén,- és agratálja ki az új kérdéseket és ez állíthatja vissza helyére az árdentlenül előreteltekedőket.

Es új kérdésekkel szembeni tartózkodó, bizalmatlan álláspont volt az elm ennek, hogy nem megmozgítottuk Szövetségben a tagságot

133

nem kaptak részfeladatot, vagy akár nagy feladatokat a káderek és így nem volt bázisa a Szövetség munkájának. A vezetőség elismerte a tagságtól, a tagságot nem érdekelte a vezetőség munkája. Így nem alakulhatott ki minden jó munka alapvető feltétele: a kritika-inkritika. A bírálat elnyomásának különböző formái voltak a Szövetségben: a legtöbb esetben az, hogy módot sem adtunk a bírálatra, mellőztük a tagság véleményét.

Igy nem alakulhatott ki a Szövetségben, mintahogy az egész színházi életben sem az őszinteség, kölcsönös bizalom, egymás munkája értékelésének a légtére.

2./ A második ok, amely a Szövetség munkájának hiányosságait előidézte: a kommunista aktiva és aktiva vezetőség - általában a pártszerű vezetés hiánya. Valóban, azok a vezetési módszerek, amelyeket Major elvtársal alkalmaztunk, nem nevezhető pártszerűnek. Bármiilyen okból is nem jött létre idejében a kommunista aktiva, - most már belátna, hogy annyira nem éreztük létszükségletnek, hogy nélkülözle nem tudnánk dolgozni. Ez mindenképpen a pártszerűtlen munkamódszerek elburjánzását jelentette munkánkban.

Ilyen módon fordulhatott elő, hogy a pártunkivüli művészeket szinte egyáltalán nem vettük be a munkába, de még a párttagokat sem aktivizáltuk. Ez a vezetés, ez a káderpolitika szemléletben nem felelt meg Pártunk előkészítési feladatainak a kulturális egységfront kérdésében. Most már világos, hogy ed bár felszólalásainkkal, gondolatainkkal a kulturális egységfrontért, a közpolgári eszmények és az ellenzéki ideológia ellen küzdöttünk, tettünkkel, vezetésünkkel hátráltattuk az egységfront kialakítását.

139

A Szövetség előtt álló feladatok.

A Szövetségre, t. H. Nagy László, kemény feladatok várnak. Pártunk II.

Kongresszusán Néhai elvtárs beszédében kijelentette: Szövetségünkre vár a feladat, hogy a kulturális egységfrontot, a szellemi nemzeti egységfrontot megteremtjük az antiimperialisztikus plattformján, a kommunizmus plattformján. Az újítás megjelölése Néhai elvtárs: nyitni, elvi viták, szabad bírálat, kritikák, szabad felvétel, szociális, történelmi, tudományos megközelítés. Ez a feladat áll előttünk - és ebben megfogalmaztuk az elvárásokat és filozófusaink jövője. Ez a Szövetség jól dolgozik, bevonja a pártokivülieket szellemi és munkájába, ha tudományilag a terület dolgozóit és fóruma lesz az elvi kérdéseknek, ha szabadon engedni az építő bírálatot és így érdekeltté teszi a tagságot a Szövetség előttünk való részvételre, akkor egészen biztosan és filozófusaink, mi mindannyian kielégítően meg fogjuk oldani, fejlődünk.

1. / Szeged az a válság a Szövetség előttünk, az kell szervezni, szervezzük is.

2. / az újult másképp és bebizonyította, hogy az addigi szervezeti felépítés t. i. nem segíti a különböző területek dolgozóinak szellemi munkáját, mert addig a t. i. területi szervezést volt, /filozófia, szociológia, stb./ és nem csak a / szociális-részlet, demográfia, stb. Ismételt az egyes területekben belülről a munkások, / pl. filozófia / Szegedben gyűjtött voltak - így a szövetségi munka kialakítására meggyőződésük felé fordított / elvárás, vita / általános jellemző volt / szociális, vagy filozófia / - és nem segítette az az egyszemélyes munkái munkafeladatát, a szervezetbeli tudás fejlesztésének, szervezeti területen munkái kifejezését kérték meg. Szegedben belülről a munkái feladatok, szervezettel szemben szemléltetve bevezet a különböző területi szervezések dolgozóit, megsegíti a munkafeladatok munkái, az elvi kérdések megoldását, a fejlesztési bírálatot, a megközelítést.

2./ Az Elnöki Tanács és a Vezetőség kettősége az Elnöki Tanácsot kizárólag reprezentatív jelleivé tette. Ez nem helyes, olyan megoldást kell találni, hogy egy nagyszámú vezetéség egymás között felelősen a munkát, élénk részt vegyen a Szövetség vezetésében és ellenőrzését tudja kifejtetni.

3./ Kritikusaink gyökerestül már áttették az Irámszövetségre, az Irámszövetség újjászervezése alkalmából.

4./ Helytelen volt az, hogy a szocialista-realista szajjátzás kérdéseit kívántuk megoldani az egységfront alapján és ugyanakkor kizártuk "szakszaki egységfrontunkból" az operát. Pedig előtűnik állt helyes példaként és Nyemir vice-buvosnaké példája, akik maguk is rendeztek operát és az operát játékot a szajjátzás fontos és realista válfajának tartották. A prózai szajjátzás és az operákhoz közötti kapcsolat mindkét terület számára rendkívül fontos.

b./ Az át szervezés helyes végrehajtása érdekében a teendőink a következők:

1./ A Szövetség vezetésének megújítása. Pártvezető, a tagság aktív közreműködésére épülő vezetést kell létrehozni, amelyet a kommunista aktív vezetősége segít. A vezetéség munkáját tervezőre kell bízni egyrészt munkaterv alapján. A vezetésben, a munkatervben egyaránt kellő súlyt kell kapnia az eddig elhanyagolt Elterületeknek. A vezetésben meg kell szüntetni azt a helytelen klík gyakorlatot, amely a szűben uralkodott; demokráciás vezetést kell létrehozni és ebben nagy számban "teljes jogban" vegyenek részt a pártokivüli munkatársaink!

2./ A Szövetség jelenlegi szervezeti felépítése, mint már kifejtettük, nem alkalmas a további, fejlette munkára. Egységes vezetőségre van szükség, függetlenített üttérhelyettséssel a megszűkített feladatok elvégzésére. Váltsa fel a szervezeti beosztást a szakmai, szakszövetségi feladatok és javaslatunk az, hogy legyen

1./ szövetség-vezetés / szövetség, Elnöki, rádió /

2./ szakszaki " " " "

3./ színház és film szcenikus

4./ opera és operett /zene/ szakosztály.

3./ Tagrevíziót kell végrehajtania a Szöv. új vezetőségnek egyrészt, azért, mert új szakosztállyal bővül a Szövetség /Opera/, másrészt mert nek jogosult tagfelvételi kérés van /főleg a filmtérület és a vidéki színházak részéről.

A tagrevízióval kapcsolatban van néhány alvi szempont, amelyet tisztázni kell: 1./ a Szövetség nem Szakszervezet, nem működési tagja, nem eszényen az, ha valaki nem tagja a Szövetségnek, azért még egyenértékű tagja a művésztársadalomnak. A Szövetség tagjait a munkában kitűnő dolgozók sorából veszi, de elméleti munkásságát az egész terület számára /tehát a nem tagok számára is/ végzi.

2./ Egy a tagrevízió egy lass helyes, ha ^{az} elmúlt két évben legkötönyebb eredményeket elért fiatalok és a már említett operai, film és vidéki dolgozók felvételén túl - megéneki az esetleges kihagyásokat, amelyek a listáját, akik nem álltak meg hazánk szocialista kulturájának fejlesztésében méltón a helyüket.

3./ A tagrevízióval kapcsolatban el kell érni, hogy tagjaink büszkések legyenek arra, hogy olyan szervezet tagjai, amelyben kétféleképpen a helyes, alvi hirdetés elgaján álló művészi képviseletet kialakítás, művészetünk elméleti kérdéseinek kidolgozása.

2./ A Szgyűlésnek a megválasztott új vezetőség legfontosabb feladatai:

1./ a színház és film gyakorlati munkájának állandó értékelése, általánosítása, új alvi problémák felvetése. - Ennek végrehajtása érdekében első lépésként a Színház- és Filmművészeti Szövetség II. Országos Konferenciájának megszervezése. A Konferencia feladata az lesz, hogy olyan ajánlások, mint az I. Irányelvekben felvetett elhatárolt legfontosabb kérdéseit, művészi munkánk legfontosabb foghatóosságait. Célja, hogy tovább segítse, előrelendítse a terület gyakorlati munkájának fejlődését művészi újránál. Ezért a Konferenciát közzé kell tenni, nemcsak a tagok számára, hanem a terület összes dolgozó előtt terjesztve és lakosság propagandáit kell. Ezen fontos, hogy az a propaganda-munka ne csak a konferencia

137

megtartandó tartozon, hanem utána is, a Konferencia eredményeinek továbbadásával, gyakorlati munkákban való megvalósításával.- A Konferencia tematikáját: színház- és film dramaturgiák, művészi alkatúknak, rendezői munkák megoldására leginkább váró kérdései. A 3 napos konferencián egy téma megvitatása egy napig tart.

2./ meg kell oldani a szakmai-ideológiai nevelés, az oktatás kérdését a területi Szakszolgálati felé. Ezen belül elsősorban a sokat ígért Antoniavlavszkij-körök munkájának rendszeres és módszeres megvalósítása. Hogy a Antoniavlavszkij-körök a Szövetség valóságos irányítói segítsen tudj., - Mire határozatok alapján - függetlenített munkatársakat állít be, akiknek egyetlen feladata a Antoniavlavszkij-körök anyagellátása, az anyag kiválogatása /szettig lefordítottatja/ és a színházak és filaggyár számára beszállítása. Hogy a területen október hónap folyamán még megvalósulhasson az oktatás, annak előfeltétele a Szövetség jelenlegi Antoniavlavszkij-körök munkájának újraszervezése. Ez helyrehozhatatlan feladata az új vezetőségeknek.

A dramaturgok oktatását ebben az évben - a tavaly már beígért - dramaturg-tanfolyamok kell megoldani. Az előzetes előkészítés szerint a 8 hónapig tartó és havi egy tematikát dolgozza fel az előadás és vita keretében. Az előadást a tanfolyam hallgatói készítik, a fejlettebb dramaturgok irányítják tartalmát.

A fiatalok főiskolái példái stúdió-oktatásban is segítsen kell Szövetségi feladatnak. A Stúdiót a Népvilágai Minisztérium szervezi, illetve szervezte meg, tananyagát a főiskola állította össze Szövetségi feladat megvalósításának meghallgatásával. A stúdió még szeptember végén megindul az összes színházban. Szövetségi feladatunk, hogy először a stúdió munkáját irányítsa mind a tanítás, mind a tanulás területén feladatunk kérdéseiben.

Az oktatás körvonalai feladata színházok munkájának megvalósítása Szövetségben. A tananyagot minden a területéről egy-egy feladatot előkészítve függetlenül kell megvalósítani, majd, majd a tavalyi szerint. A kiválasztandó témákat és a tananyagot minden képről a Népvilágai Minisztérium Színház- és Filmosztálya a Szövetségi tananyagot jelöli ki. A munkaközpontok tagjait a Minisztérium felkérte. A munkát először a Szövetségi szervezet megvalósításával a Szövetség feladatunk munkáját meg kell oldani a kiválasztandó témák megvalósítását megvalósítani

felhasználása, - a dráma, rendezés, színháztudás, kritika területén, a szovjet színház és film hatása művészetünkre, - a formalizmus és naturalizmus jelentősége film és színházművészetünkben, - a mai hőse ábrázolásának kérdései, - új alkotómódszerek színházainkban és a filmben, - egyes nagy művészek életpályájának feldolgozása, stb.

Ahhoz, hogy a tanulás szakmai-ideológiai színvonalunk emelését kal-
lós sikerrel elvégezhessük, feltétlenül szükséges a baráti államok tapasztalatai-
nak, eredményeinek rendszeres megismerése. Elsősorban pedig a Szovjetunió, amely
film és színházművészetében a gyakorlati és elméleti eredmények kincsraktárja.
Szociálmunkások és tevénytársak irásainak lefordíttatása és propagálása Szövet-
ségünk legfontosabb feladatai közé kell, hogy tartozzon. A továbbiakban rend-
szeres ismertetése, elmélyült tanulmányozása szükséges a mai szovjet gyakorlatá-
nak és a már lezárult tapasztalatoknak. Ennek érdekében kell továbbépíteni a
Színház és Filmművészeti Tájékoztatót folyóiratunkban rendszeresen továbbra
is helyt kell kapniuk Szovjet elméleti cikkeknek, Szövetségünk ankétjain elő-
adások, viták ismertetésnek kell művészi dolgozóink széles rétegeivel ezt a
felbecsülhetetlen értéket, amelyet még távolról sem kezdünk el kihasználni.-
Tudományos munkánk megsegítésére fel kellene venni a kapcsolatot a megfelelő
Szovjet tudományos intézetekkel.

3./ Meg kell szüntetni a művészeink elszigeteltségét, mind egymástól,
mind dolgozó népségtől.

Itt belül e./ létre kell hozni a színház és filmterület közszolgá-
latát, amelynek első megnyilvánulása a közösen rendezendő II. Konferenciának lesz.
A színházak át szervezése is nagyban elősegíti a színház és film közötti feszült
viszony feloldását. Ugy hiszem, még előrébb lendítené a jó viszonyt a közös
rendezés mind színházban, mind filmben.

b./ Meg kell találnunk vidéki színházaink támogatásának leghat-
ékonyabb formáit. A vidéki héttel, a Vidéki Bizottság munkájával a kapcsolatot
meg kell erősíteni. Meg kell ezt erősíteni minden módon. Pesti rendezések közül
Gallért Andre mutatott először példát, jelenleg Kaposvárott rendezni az Arany
és Szerelme. Minden pesti rendező kövesse példáját és vállalja az ideig

és az előadás közös értékelése a kapcsolat másik formája. A tevély már megindult
círányu munkát szervezetté és rendszeressé kell tennünk. - A vidéki színdarabok
Szövetségbe való felvétele, részvételük Szövetségünk életében és egyéb megnyil-
vánulások feltételei a vidék és Pest közötti szakadék végleges megszüntetésének.

c./ A hivatások és műkedvelők közötti kapcsolat két formáját kell ki-
építenünk. Az egyik: az üzemi patronálás, a másik: - legjobb munkássági díjak
és kulturális időkénti bevonása Szövetségi munkákba - egy-egy kérdés meg-
vitatásánál /film ill. színdarabvita, stb./ - Ezzel egyrészt aktívan segítjük
kulturális munkánk kibontakozását, a tömegkultúrával nyújtott segítséggel, más-
részt - és ez éppen olyan hangsúlyos - tanulunk dolgozó népköztől "kiszérelől"
megismerjük gondolkodását, "átéljük" harcát, problémáit, átveszünk hősié áldozat
közvetlen tapasztalatát.

d./ A klubélet vonzó megszervezése is fontos formája elmozdítottságunk
felszámolásának. A más művészeti ágakban dolgozókkal való találkozás, és az egy-
más közötti baráti véleménycseré, közös szórakozás mélyíti az alkalmas barátság-
okat.

Ezek Szövetségünk legszembetűnőbb feladatai, olyanok amelyek
elkezdése nélkül létezését sem vehet. Ezek kivül természetesen számos fontos
és számos egyéb részfeladatot kell megoldania. Hogy egyebét ne említsünk: a
folyóiratunk színvonalának emelését, közelebb hozását területünk gyakorlati kérdé-
seinek, vagy a szakosztályi munka helyes kialakítását, tekintettel az új szer-
vezeti formára, az Operaház bekapcsolására stb.

És utóljára, de elősorban: az összes feladatokat a kérdésfelvetés legfon-
tosabb szempontjának kell alárendelni. A Major elvtársat és engem ért bírálat
sarkalatos pontja a kérdéskérdésben lévő hibás megállapításunk. A Szövetség új vesze-
tése szüntesse meg ezt a hibát, és a számos nagy és kis feladaton keresztül
állítsa az építő bírálat tüskében adandó új kérdéseket!

140

T. Magyarok, kedves Elvtársak!

Felajánlom négyezer kérem címűjüket, olyan felajánlással dolgoznak, segítselek felvételüknek, hogy azt őrözi közükben, egyesüket mindyájuk között van a film és azinhatóvencetük felajánlások sorra. Szal az írással náljának hozni a Magyaroknál becsületben. Úgyintén, nyíltan vannak fel a négy főjü kezében. Feljárnak tovább saját, egyéni élményeinkkel, tapasztalatainkkal a Magyar elvtárs és az az ~~szállás~~ emberek kíváncsán, hogy tiszta lélegzőre, nyíltabb helyekkel, egyéni karakterrel láthatunk hozni területük munkájának új hazájában. Írnak is mindyájuk, hogy a színház élet vezetése gyökereiben megvilágított, és ha valakinek erről kérését lemondnak személyes tapasztalatai alapján, egy négy oldal, segítse hozni felvételükkel azhoz, hogy nyoma az országban a világ szellemek, irodákban, a bíróságot elnyomóknak.

Számos és filmvencetük fejlesztése hozzám feladott, hozzám hozni hozni. Több az országgyűlési egyesekhez, Szász dolgozókhoz közös és egyúttal személyes ügye van, hogy legyen. Ezt a felajánlástól, hozzám visszat, az új ~~színház~~ kell megteremtendek közös együttműködés. ~~Értékük szívesen~~ példák állnak, mint hazán egy előadás hazánk között, Pécset, Székesfehérvár, Pécs, Jászai és a többiek. Az új kommunista művészeti megismerő példák a sorjában ~~színház~~ és filmvencet halmozottan és ősi alakja: Szentgyörgyvárosi, Nyíregyháza, Miskolc, Pécs, Győr, Székesfehérvár, Pécs, Jászai, Debrecen, Szeged, Szatmárnémeti és a többiek legyenek és példák, haladjuk országban!

Értékük számos segítségét megad színház és filmvencetüknek: szegedi, miskolci és éri támogatást egyaránt. Hajtunk a sor, hogy továbbra is hívjuk meg azokat a négy oldal és ~~színház~~ színház, megkezdés fejlesztés színház és filmvencetüknek. Írnak is négy oldal tiszta szívetesen az Magyarok után, azhoz ~~színház~~ színház, tiszta szívetesen vezetni a színházunkhoz!